

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminică
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA :
Deák Ferenc-utca 20
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
potază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 36.

Impăratul la manevre.

Sub cerul împănjenit de paloarea începutului de toamnă, pe un întins presărat cu păduri, miriști și prăvălișuri ușoare, dincolo de Dunăre, în împrejurimea orașului Vesprim, roiesc cete dese de soldați, apar în masse compacte cu pasul greu, trec săgeată stoluri de călăreți cu svonuri de tro-pote îndepărtate învăluți în nouri de colb, se deslușesc pe drumuri coloanele lungi de artileriști înfiorând cu uruitul înfundat al tunurilor grele. Se desfac încet cete de cete, se împart în fășii înguste, se pierd în păduri, se adâncesc prin văi, se reslă-țesc printre miriști și tufișuri, se îndepăr-tează în zare, pierzându-se ca gene albastre după muchea dealurilor. Pe cuprinsul ce obosește privirea cu întinsurile sale nemă-surate, răsar crainici iuți ca vântul, străful-geră pretutindeni scipiri de spadă, apar cete răslețe și dispar ca nălucile iarăș pe după ascunzișuri. De după culmi s'apropie un răpăit de puști, străbate adânc bubuitul de tunuri. Svonul de bătaie se apropie, se desfac pe rând pâlcuri dese de soldați, ră-rindu-se apoi treptat și roind în alergări conținute la răstimpuri scurte. Văile fierb de bătaia neodihnită a puștilor. Vin în sbor furtunatic pâlcuri de călăreți și cad năpraznic ca grădina în coastele roiturilor de pede-strii. Incepe un țipet prelung de goarne, apoi chemări agitate de îmbărbătare și pe urmă semnale limpezi de încetare. Generali

cu fețe brăzdate de rigoarea vieții trăite în disciplină de fier, grăbesc călare în flu-turarea marțială a penelor de pe coif, să ducă solia destoiniciei dovedite de trupe supremului domn al războiului și al păcii.

Inconjurat de strălucita suită a genera-lilor săi și a atașajilor străini, Majestatea Sa împăratul Francisc Iosif Intâiul, a venit la Vesprim să-și vadă pentru cea din urmă oară armata.

O veste a străbătut în țară, o veste ne-așteptată, ce trezește în sufletele milioane-lor Sale de credincioși sentimente de du-ioșie. Impăratul își va lua rămas bun dela armată, căci bătrânețele înaintate nu-l mai iartă să se supuie ostenelelor împreunate cu manevrele și parăzile militare. De azi încolo povara purtării de grijă va trece pe umerii mai tineri ai moștenitorului de tron, Alteța Sa Regală Francisc Ferdinand.

Un veac de om cât a condus destinele împărăției, armata i-a fost sprijinul cel mai puternic, prin vijeliile câte au scurmat țara ea singură a stat totdeauna neclintită în supunerea ei, străbătând primejdii, aducând jertfe uriașe de vieți și sporind mărirea co-roanei Sale străvechi. Chiar suferind înfrân-geri prăpăstioase ea a stărut mereu în vir-tuțile ei militare.

Azi armata împărătească, răsărită din col-bul atâtor lupte, prin proporțiile, disciplina, vârtuțile militare și armamentul ei a ajuns pintre cele de frunte, întrând cu mândrie

în șirul armatelor mari din Europa. Ea pri-vește îndrăzneț în față viitorul ca o puternică sentinelă a păcii universale. Azi bătrânul ei părinte, Majestatea Sa Impăratul, își poate lua rămas bun dela ea cu inima împăcată. Viitorul dinastiei se razimă de un zid pu-ternic.

O sută douăzeci de mii de soldați sunt concentrați la Vesprim. Impăratul inconjurat de statul major, de arhiduci și de atașajii puterilor străine, între cari până și din sta-tele Americii de Sud, va azistă până în sfârșit la grandioasa desfășurare a mane-vrelor. Supremul comandant, care va con-duce personal până la sfârșit manevrele e moștenitorul de tron Francisc Ferdinand. De încheiere va urmă o uriașă defilare în-naintea Maiestății Sale. Miile de soldați vor frământă cu pași iuți și îndesați pământul, din privirile lor vor scăpără scânteii de mân-drie și bărbăție, iar în genele cărunte ale bătrânului domnitor va tremură o lacrimă de duioșie, lacrima părerii de rău după sin-gura Lui mângăiere... Și va roști atunci, răspicat și scurt, dupăcum i-a fost vorba în toată viața, cuvântul de bun rămas. — Așa spune vestea și vestea s'a răspândit din preajma Maiestății Sale.

Poate în inima nici unuia dintre popoa-rele împărăției habsburgice vestea aceasta nu va trezi mai multă duioșie decât în inima plină de alipire și iubire a poporului românesc. Mai trăiesc încă un rând-două de oameni, cari L-au văzut pe Maiestatea

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Edmondo Di Amicis.

I N I M A.

Coșarul.

Marți, 1 Noemvrie.

Ieri am fost la Secțiunea Feteilor, alături de școala noastră, ca să duc profesoarei Silvia po-vestirea cu băiatul padovan pe care voia să o citească. Acolo sunt șapte sute de fete! Când am ajuns eu, tocmai începuseră să iasă, toate vesele de vacanța ce se da pentru Toți sfinții și pentru Ziua Morților, și iată ce lucru frumos am văzut. În fața porții școlii, de cealaltă parte a stradii, un coșar mic, cu fața neagră de funin-gine, cu sacul de unelte alături, stă cu un braț răzimat de zid, cu fruntea pusă pe braț și plân-gea cu sughișuri. Două trei fete de școală se apropiară de el și-l întrebă:

— Ce al? de ce plângi?

— Inșă el nu răspunse și plângea mereu.

— De ce plângi? îl întrebă iar fetele.

Atunci el își ridică fața de pe braț, — o față de copil — și povesti plângând mereu, că fusese în mai multe case de măturase coșurile, că că-știgase una liră și cincizeci de centesimi pe care o pierduse din cauza buzunarului care se descu-suse — și arată descusătura — și că nu îndrăs-neă să se întoarcă acasă fără bani.

— Mă bate stăpânul, zise suspinând și-și puse din nou capul pe braț, ca un desperat.

Fetele se uitau lung la el. În timpul acela se adunaseră alte fete, mari și mici, sărace și bine îmbrăcate, cu ghiozdanele la subțioară, și una mai mare, care avea o pană albastră la pălărie, scoase din buzunar 10 bani, și zise:

— N'am decât 10 centesimi; să facem o co-lectă.

— Am și eu 10 centesimi, zise una îmbră-cată în roșu, dar o să găsim noi o liră și cincizeci!

— Și atunci începură să se strige:

— Amalia! — Luigia! — Annina! — cincicentesimi! — Care aveți bani! — Dați câte ceva!

Multe din ele aveau bani pentru caiete sau flori, dar îi dădură; altele mai mici dădură câte 3 cen-tesimi; cea cu pana albastră strângea banii so-cotindu-i:

— Patruzeci, cincizeci, șaptezeci și cinc!

Dar nu ajungea. Dar veni una mai mare decât toate, că părea o profesoară, și dăde 50 cen-tesimi și toate o laudară. Mai lipseau 25 cen-tesimi.

— Acum or să vie cele d'a patra, zise o fată, ele au bani.

Cele »d'a patra« veni și gologanii ploau. Toate se grămădeau și eră frumos de văzut acel biet coșar în mijlocul rochițelor de toate fețele, între atâtea pene, panglici, bucle. Suma de una liră și cincizeci se complectase, dar banii se strân-geau mereu. Cele mai mici, cari nu aveau bani, își făceau loc printre cele mari și dădeau buche-țelele lor de flori, așa numai ca să dea ceva. Deodată, apare portăreasa strigând:

— Doamna Directoare!

Fetele o rupseră la fugă, ca un stol de paseri și atunci văzu pe coșar singur în mijlocul stră-zii cum își ștergea lacrimile, cu mâinile pline de bani, iar în fiecare gaură a hainei, în buzunare, pe pălărie o sumedenie de buchețele de flori, ba chiar și pe jos, la picioarele sale, erau flori.

Ziua morților.

Miercuri, 2 Noemvrie.

Ziua aceasta este destinată morților. Știi tu, Enrico la cari morți ar trebui să vă gândiți astăzi, voi copiii? La acela cari au murit pentru voi, pentru copii. Câți au murit și câți vor mai muri încă pentru copii! Te-ai gândit vre-odată la pă-rinții cari își prăpădesc viața muncind, la mamele cari s'au coborât în mormânt mai nainte de vreme, istovite de lipsurile la cari se condamnau singure pentru a-și putea crește copii? Știi tu câți băr-bați și-au înfipt un cuțit în inimă desperați că-și vedeau copii în mizerie, și câte femei s'au dat pe apă, sau au murit de durere, sau au nebunit pentru că au pierdut un fiu? Gândește-te la toți morții aceia, Enrico. Gândește-te la profesoarele cari au murit tinere, doborâte de ostenețiile școa-lei; gândește-te la doctorii cari au murit de boli molipsitoare pentru că au avut curajul să caute pe copii bolnavi, gândește-te la toți aceia cari în naufragii, în incendii, în foamete, în momente de pericol suprem, dădură copiilor ultima bucată de pâne, ultima scândură de scăpare, ultima funie pentru a scăpa de flăcări, și au murit mulțămii de sacrificiul ce-l făceau, scăpând viața unui inocent.

Morții aceștia, Enrico, nu se pot număra; fie-care cimiter închide sute de aceste sfinte ființe,

Sa în tinerețe, pe vremea grelelor răboaie din zorile domniei Sale. Iși vor aduce cu înfiorare aminte de acele vremuri pline de vijelii, când prin vitejia lor au sporit c'o rază de mărire strălucirea coroanei Lui. Și de atunci și până azi românii sunt un element de frunte în armată, cărora împăratul le poartă o deosebită grijă și cari prin vrednicia lor au stors odată lacrimi de recunoștință.

Ne cuprind sentimente de duioșie privindu-l pe Cel ce se duce, cu părul albit de greul vremilor și cu sufletul plin de grija popoarelor Sale. Inchipuirea ne zugrăvește o culme senină ce se pleacă încet în ceața amurgului...

Conferința partidului național slovac organizat. Partidul național slovac a ținut ieri în Budapesta, în localitățile clubului deputaților naționaliști o conferință spre a lua hotărâri pentru luptele politice pentru votul universal. Ședința a fost prezidată de deputatul Szkicsak. Au luat parte, scrie »Lupta«, aproape 300 de țărani slovaci veniți din diferite ținuturi (membri de încredere ai fiecărui ținut) în frunte cu deputații naționaliști slovaci Matei M. Bella, Fr. Szkicsak și M. Hodza. De față erau toți studenții universitari slovaci, reprezentanții presei lor, Dušan Porubsky red. la »Slov. Tizdennik«, avocatul slovac Dr. Medveczky, și un număr considerabil de preoți și învățători. Conferința a durat cinci ore și jumătate. S'a discutat mai ales lupta ce vor duce deputații paralel cu poporul, pentru votul universal, egal și secret, apoi despre sfera de activitate a membrilor de încredere și organizarea rezistenței în contra șovinismului unguresc. Seara tinerimea universitară a aranjat o reprezentație teatrală cu concursul mai multor d-șoare slovace. Au luat parte și vre o 20 de studenți români. Ei au fost primiți cu strigătul »nazdar rumuni«. După reprezentație a urmat dans și masă comună. S'au rostit discursuri însuflețite și s'au cântat imnul slovac și cel românesc.

Partidul »popular« contra fuziunii. Cu prilejul unei »agape a partidului catolic, numit »popular«, șefii lui abatele Molnár, episcopul Prohászka și deputatul Rakovszky István s'au rostit contra fuziunii cu celelalte partide coalizate.

Contele Tisza István contra băncii naționale ungare. În adunarea de toamnă a congregațiunii comitatului Bihar contele Tisza, fost prim-ministru s'a rostit contra înființării băncii naționale ungare. Înființarea ei ar fi slăbirea economică a țării deci a independenței ei, tocmai de cei ce doresc întărirea ei. O țară lipsită de capitaliști, cum e țara noastră câștigă alăturându-se unei țări bogate ca Austria. Prin banca ungară țara noastră ar pierde sprijinul capitalurilor austriace pentru întărirea ei economică. Prin înființarea ei, etalonul s'ar ridica scumpind creditul, căci aurul nostru ar curge în străinătate. Propune să se respingă rescriptul comitatului Bacica pentru înființarea băncii ungare.

Deputatul *Farkasházy* polemizând cu contele Tisza îi răspunde, că oțară săracă trebuie să se alăture uneia bogate.

Contele *Tisza* îi răspunde, că este numai chestie dacă un sărac isbutește să găsească un asociat bogat. Cred că și dta ai primi, dacă banca Rotschild îți ar oferi să i-te asociezi la operațiile ei financiare, faptul că dispui de capitaluri mai mici nu te-ar opri să primești ofertul. (Răsete și aplauze). Cât privește compromisul economic cu Austria, de ce un om de stat atât de eminent ca dl *Wekerle* a trebuit să facă un compromis atât de mișerabil? Pentru că a vrut să stoarcă aparenta nezărnării economice. Pentru a dobândi cuvântul de »convenție« în loc de »confederație vamală«, a trebuit să aruncăm multe milioane.

Contele *Tisza* a fost aplaudat și adunarea a primit propunerea sa de a nu adresa camerii cererea pentru banca ungară.

Conferința interparlamentară de la Berlin. Ieri 16 i. e. la orele 10 înainte de prânz comitetul de pregătire al conferinței interparlamentare a ținut sub prezidenția membrului austriac E. V. Plener o întrunire în sala de ședințe a Reichstagului german. Președintele comitetului german *Eickhoff* a comunicat comitetului de pregătire că delegații croaiți au cerut să fie invitați și primiți ca un grup deosebit la conferință. *Eickhoff* spune că a refuzat cererea croaiților deoarece Croația este o parte constitutivă a Ungariei. Delegații croaiți deci nu pot lua parte la conferință decât intrând în grupul ungar. Spune că delegații croaiți primind acest răspuns i-au adresat o scrisoare atacând pe unguri.

Contele *Albert Apponyi* a rostit aici un discurs arătând situația de drept constituțional a Croației în cadrul Ungariei și spunând că croaiții n'au fost în trecut reprezentați în grup deosebit. Președințele *Plener* aprobă vederile contelui *Apponyi*.

Conferința a hotărât deci în sensul propunerii lui *Eickhoff* încât în realitate croaiții, deși sunt reprezentanții unei camere deosebite, totuși nu pot lua parte ca grup deosebit la conferință.

Insinuările trădătorului.

Cunoscutul trădător și cățel făcând vecinic sluj ori-cărui guvern unguresc *Dr. Gheorghe Alexics* publică în »Pester Lloyd« o »scrisoare deschisă«, către *Björnstjerne Björnson*. Scopul scrisorii sale este de-a »lămuri« (și el mă rog!) pe *Björnson* asupra situației românilor în statul ungar, adresându-i la sfârșit smerita rugare ca marele bard al nordului să încete de-a mai ataca pe unguri pentru asuprirea românilor, căci interesul românilor este ca Ungaria să fie puternică pentru ca ungurii dimpreună cu românii să poată ține piept puvoiiului slav, de care sunt înconjurați.

Reproducem aici un rezumat al scrisorii lui *Alexics* pentru ca cititorii noștri să se poată convinge de gradul de prostituție morală, la care să poate cobori un suflet de trădător.

Iată ce spune *Alexics*:

Ca orice membru cult (mă rog!) al societății europene (citește: semite) am fost și eu un admirator sincer al *Dv*. Nu mă îndoiesc că motivele de cari vă călăuziți sunt nobile și desinteresate. Ați arătat mai ales interes pentru populația slovacă și în rindul al doilea pentru populația românească din țara noastră, careia îi aparțin și eu. Găsiți că aceste popoare sunt asuprite și ați aruncat în fața Europei anatema asupra Ungariei. M'am gândit asupra acestui lucru și am găsit că printr-o impresiabilitate exagerată ați fost ispitit de-a da crezare unor persoane preocupate cari v'au sugerat gândirea lor particularistă. Din dragoste pentru patria mea (!) mai ales și pentru poporul meu românesc, nu mă pot reținea să nu-mi fac datoria de a vă lămuri.

De sigur sunt diferende între neamurile din țara asta. Dar pentru asta nu trebuie să ținți tot poporul unguresc la stîlpul infamiei. Căci

cari, dacă s'ar putea ridica din groapă ar spune numele unui copil, căruia bucurăși au sacrificat plăcerile tinereții lor, pacea bătrâneții lor, dragostea, inteligența, viața lor: mame în vârstă de 20 de ani, bărbați în floarea vieții, bătrâni de câte optzeci de ani, tineri — martiri eroi și necunoscuți — atâtea și atâtea, că nu sunt atâtea flori pe pământ, câte ar trebui să depunem pe mormintele lor. Vezi, cât sunteți de iubiți, voi copiii! Gândește-te azi la morții aceia, și vei fi mai bun și mai iubitor cu acei cari te iubesc și cari se ostenesc pentru tine, dragul meu copil fericit, care în ziua morților, nu ai să plângi pe nici unul de ai tăi.

Mama ta.

Amicul meu Garrone.

Vineri, 4 Noemvrie.

Numai două zile am avut vacanție, și mi-se pare un veac de când nu am văzut pe Garrone. Cu cât îl cunosc mai bine, cu atât îl iubesc mai mult și tot așa și ceilalți băieți îl iubesc, doar aceia cari fac pe grozavii nu, căci cu el nu se glumește. Ori de-câte-ori unul mai mare ridică mâna la unul mai mic, cel mic strigă: — Garrone! — și cel mare se astâmpără.

Tatăl său este mașinist la tren, iar el a venit târziu la școală pentru că a fost bolnav doi ani. În toată clasa el este cel mai nalt și cel mai puternic, cu o mână ridică o bancă; mânăncă mereu și este foarte bun. Ori-ce i se cere, împrumută și dă: creionul, guma, hârtia, briceagul. În școală nu râde, nici nu vorbește: stă nemșcat în bancă, care este prea strâmtă pentru el, cu spatele încovoiat, cu capul între umeri, și când mă uit la el, îmi zimbește numai cu ochii, par'că mi-ar zice: Suntem prieteni, Enrico. Dar e de răs cum este îmbrăcat: așa gros cum este el, are haina, pantalonii, mânicile prea scurte și prea strâmte, pălăria nu-i stă în cap, ghețele groase și o cravată răsucită ca o sfoară.

Dragul de el, este destul să-l privești în față, ca să-ți placă! Toți cei mici ar vrea să fie alături de banca lui. Știe foarte bine aritmetica. Își ține cărțile legate cu chingă de piele roșie. Are un briceag cu mânerul de sidef, pe care l-a găsit anul trecut în Piazza d'Armi, și într-o zi s'a tăiat la un deget până la os, dar nimeni în școală nu a băgat de seamă, iar acasă nu a spus nimic, ca să nu sperie pe părinți. Ori ce glumă i-se face, nu se supără, dar dacă vre-unul îi zice: — Nu ie adevărat — când el afirmă ceva,

atunci ochii îi aruncă foc și dă cu pumnii în bancă, să o spargă. Sâmbăta trecută, a dat cinci centesimi unuia din prima inferioară, care plângea în mijlocul străzii că și pierduse banul și nu putea să-și cumpere un caiet. Acum lucrează de opt zile la o scrisoare de opt pagini, cu flori pe margine, ce vrea să o dea de ziua mamei lui, care este naltă și groasă ca el, și simpatică. Profesorul se uită mereu la el și ori de câte ori trece pe lângă el îl bate pe umeri. Eu îl iubesc. Sunt foarte mulțumit când îi strâng mâna lui mare, de pare mâna unui bărbat. Sunt așa de sigur că și-ar da viața pentru a scăpa pe unul din noi și că s'ar lăsa să-l omoare pentru ca să ne apere, i-se vede în ochi, și cu toate că pare că se ceartă când vorbește, se vede că vorba îi vine din inima lui bună.

Cărbunarul și boierul.

Luni, 7 Noemvrie.

Sunt sigur că Garrone nu ar fi fost în stare să zică vorba ce Carlo Nobis zise ieri de dimineață lui Bettli. Carlo Nobis este foarte mândru pentru că tatăl său este un boier mare: un domn înalt, cu barba neagră, foarte serios, ce vine aproape în fiecare zi cu fiul său la școală.

Sanatorul și hidroterapia

Doctorului RÁCZ ÖDÖN

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca nr. 7.

Telefon 639.

Deschis în decursul anului întreg pentru bolnavi interni și externi.

Băi electrice. Hidroterapie, tratament electric, băi de carbon, de etină și minerale. Tratament cu aer cald, dulpuri de aburi, cură de nămol de Pöstyén. Băi de nămol de Franzbad, cu nămol original. Impachetări cu nămol. Inhalări. Masaje cu vibrații. Cură de slăbire și îngroșare. Să recomandă la: nervositate, istovire de orice fel, afecțiuni de stomac, intestine, ioimă, plămâni și organele respirării, la reumă articulară și musculară. Resultate excelente.

Supraveghera permanentă medicală; prețuri ieftine. PENSIUNE (locuință și alimentare) pe zi 3—5—7 coroane.

Cu plăcere ofere prospecte și lămuri

Dr. RÁCZ ÖDÖN

== proprietarul și conducătorul institutului. ==

măsurile ce să iau împotriva nemaghiarilor sunt numai la aparență asupra, în realitate ele țintesc numai la întărirea sentimentului de solidaritate al cetățenilor țării. Dar antagonismul dintre unguri și români se va aplană și netezi cu timpul. Nu vreau să arăt aici din fir în păr toată generozitatea națiunii ungurești în anii 1848 și 1868 față cu popoarele de altă limbă.

Tot ei datorăm noi românii desființarea iobăgiei, drepturile asigurate în legea naționalităților, și autonomia noastră bisericească. Metodul Dr. de împăcare nu-i cel potrivit. Ați bruscat pe unguri și i-ați îndrăjit (Trebuia săracul Björnson să-i roage frumos și smerit, ba să le mai scrie și articole elogioase. Atunci poate căpăta și vre-un os de ros! N. R.). Românii doresc din tot sufletul armonia cu ungurii căci ea e garanția existenței acestei țări. Noi românii căutăm un bun sprijin împotriva puvoaiului german și slav și-l găsim într-o Ungarie puternică. Vă rog deci să nu turburați procesul de apropiere dintre cele două popoare înfrățite. Dacă însă rolul acesta pasiv nu v'ar conveni căutați la Rusia unde sunt stări grozave, căutați la Prusia cultă și brutală. Cât pentru noi lăsați-ne să înălțăm micile noastre neajunsuri în dragoste frățească.

Și-acuma întrebăm pe Alexici, cam cât produce un astfel de articol, care-i folosul pe care-l așteaptă cu siguranță și cum să exprime el în bani, în distincții sau mai bine în forma vre-unei catedre universitare la care de mult jinduește?

Lupta în comitate.

Adunarea congregațiunii comitatului Arad se va ține Marți în 22 Sept. Atragem atențiunea membrilor români ai congregațiunii asupra acestui termen și îi invităm pe toți să-și facă datoria spre a fi față la această ședință.

Din România.

Prințesa României la Sigmaringen. O depeșă din Sigmaringen, cu data de azi 1 Septembrie, anunță că Prințesa moștenitoare a României, împreună cu prințesa Elisabeta au sosit acolo.

Ieri dimineață, Nobis s'a certat cu Betti, fiul unui cărbunar, și unul dintre cei mai mici din clasă, și cum nu mai știa ce să-i răspundă, pentru că nu avea dreptate, i-a zis în gura mare:

— Tatăl tău este un sdrențăros!

Betti se roși până la urechi nu răspunse nimic, dar îi veniră lacrimi în ochi, și când s'a întors acasă, a spus lui tatăl său; și iată cărbunarul, un om mărunțel și negru peste tot, că vine după prânz împreună cu băiatul și se plânge profesorului. Pe când i-se plângea profesorului, iar noi toți tăceam, tatăl lui Nobis care ajută la ușa pe fiul său să-și scoată pelerina, auzind că se spune numele său, intră și ceru explicații.

— Lucrătorul acesta — a răspuns profesorul — a venit să se plângă de fiul d-tale Carlo că a zis băiatului său: tatăl tău este un sdrențăros! Tatăl lui Nobis plecă fruntea și se roși puțin, apoi a întreat pe fiul său:

— Așa ai zis?

Carlo, în mijlocul clasei, în fața lui Betti sta cu capul în piept și nu răspunse.

Atunci, tatăl său îl luă de un braț, îl împinse mai aproape de Betti, și-i zise:

— Cere-i iertare.

Cărbunarul vru să intervie, zicând nu, nu; dar boierul nu ascultă și zise iar lui Carlo:

— Cere-i iertare. Zi după mine: îți cer iertare pentru vorbele nedrepte, urite, injurioase ce am

Curierul din Sinaia.

Un colț sălbatec în rătăcirea munților stâncoși, o vale pitorească încinsă în briul pădurilor virgine tănuind sburdălniciile Prahovei capricioase și a Peleşului neastâmpărat — odinioară aci eră locul fermecat unde creștea steluța albă în fruntea stâncilor necălate de picior omenesc. Cuib de vulturi și adăpost de fiare, părțicia aceasta de pământ păstra neatinsă lumea misterelor poesiei naturii până mai acum câteva sute de ani când cu cel dintăiu dangăt e unei tălângi ce răsbise în părțile locului prin minunea doinutului unui păstor îndrăsnit se trezi dorul pustnicilor în căutarea păcii. Mai apoi aci fu locul de scutire al celor fugăriți de hoardele barbare ce-și întemeiară cel dintăiu lăcaș adăpostitor.

Și au trecut ani și ani până într'o bună zi când inspirația unei muse măestre a trezit luarea aminte a unui popor întreg. Și colțul sălbatec și valea liniștită prin grația unui gest regal, ca prin minunea unei magii, s'a schimbat astăzi într'un loc ales, hărăzit prin întărite puteri a slujii drept pitoresc loc de odihnă celor osteniți de greul treburilor dirigătorești. În preajma somptuosității Castelelor Regale, mâna și munca omului a crestat reliefuri ce-au dat străluciri prețioase lutului brut, sălbătăciunii impunătoare, creând astfel un mosaic cindat și admirabil, Sinaia, parcul României.

În frunte cu familia regală, și corpul diplomatic, tot ce are capitala României mai deosebit trebuie să-și facă formală apariție în Sinaia. E chestiune de tact și bun gust pentru ori care din societatea bună să nu lipsească datoriei acesteia de reverență și eleganță, ori cari ar fi împrejurările în cari s'ar învârti.

Și dacă nici un aristocrat nu pierde din vedere a lăsa „să-și aibă“ aci, vila sa apoi nici un parvenit nu se lasă odată cu capul până nu-și face neapăratul stagiul de cel puțin câteva zile la unul din elegantele hoteluri, Caraiman ori Sinaia.

Imprenună cu înalta treaptă a aristocrației abundența vizitatorilor Sinaiei o formează clasa de mijloc sau așa zisii „plaisiriști“, călătorii în treacăți cari grație unor trenuri de plăcere circuitând în fiecare ajun și zi de sărbătoare, își pot permite luxul de a popula cetatea eleganței în timp de patruzeci și opt de ore.

Deosebirea este că plaisiriștii nesocotesc formatele reguli de etichetă și în loc de a dețuna la Caraiman sau Capșa, își instalează comod restaurantul portativ pe iarbă verde în pădure, în ciuda foșnăitului cochet de mătăsării ce se învârtesc pe aleele extrem de curate... Și poate

zis de tatăl tău, căruia tatăl meu se simte onorat de a-i strânge mâna.

Cărbunarul făcu o mișcare ca și cum ar fi vrut să zică: nu voiesc, dar cealalt nu vroi să știe de nimic, și Carlo, cu un glas slab și fără să ridice ochii din pământ, repetă:

— Eu îți cer iertare... pentru vorbele nedrepte... urite... Injurioase ce am zis de tatăl tău... căruia tatăl meu... se simte onorat de a-i strânge mâna.

Atunci boierul luă mâna cărbunarului, care i-o strânse cu putere, și pe urmă, împinse pe băiatul său în brațele lui Carlo Nobis.

— Vă rog, zise tatăl lui Carlo către profesor, să-i puneți unul lângă altul.

Profesorul puse pe Betti în banca lui Nobis, și după aceea, tatăl lui Carlo făcu un salut și ieși.

Cărbunarul rămase câteva clipe pe gânduri uitându-se la cei doi copii alături, pe urmă se apropiu de bancă, se uită lung la Nobis cu o uitătură de dragoste și de părere de rău ca și cum ar fi vrut să-i spuie ceva; întinse mâna ca să-l mângăie dar nu îndrăsnii și-l atinse numai pe frunte cu degetele sale groase. Pe urmă porni spre ușă, se întoarse încă odată să se uite la ei, și eși.

— Nu uitați ce ați văzut azi; zise profesorul — aceasta este cea mai frumoasă lecție din tot anul.

Roma, 1908.

Trad. de P. Robescu.

tocmai contrastul acesta isbitor e o notă atracționasă în spiritul și obiceiurile de pe aici. Tot atât dela locul său se poate delectă ascultând concertul clasic al emeritului muzicant Dinicu, și Nea Ghiță cărcinmarul din Popa-Tatu, ori altul din fiice mahala a Bucureștiului, ca și Excelența Sa cutare ministru plenipotențiar; — numai că printr'o delicată atenție față de plaisiriști Duminecile și sărbătorile orchestra „daignează“ a mai da cu câte un potpourri și printr'una de ale noastre. Zilele sărbătorilor mai ales pentru vizitatorii pasageri ca și pentru cei instalați de altfel, sunt de-o potrivă de atrăgătoare prin însuși programul impus al aceluiași perindării. Diminețile, ceremonia slujbei religioase la biserica Stei Mănăstiri locale oferă un adevărat date-vino, impestrițat, sgomotos curios atras mai mult de podoabele bisericeii decât de Sta Liturgie. Cu toate acestea, mulțumită superiorului mănăstirii, în puține biserici se poate vedea atâta ordine. Printr'o excepție, lumea ori de ce categorie ar fi, e constrânsă a respecta tăcerea cuvenită și pentru aceasta poate, slujba religioasă la biserica mănăstirii de aici impune în mod deosebit; — mai mult ca în ori care altă parte, aici ori care indiferent, pleacă din biserică ceva mai pătruns ca de obicei.

Schimbară gârzei, la Castel, apoi, e locul care atrage mai pe toți după ieșirea din biserică. Efectuată cu un ceremonial deosebit, de către vânătorii din garnizoana locală, parada aceasta dă prilejul celei mai curioase priveliști E ceva copilăresc în nerăbdarea cu care fiecare așteaptă să vadă cum se succed comănde, mișcările, — apoi cum de ordinar azist și micii Principi, pentru public, e un pretext mai mult că să se învârtă în jurul corpului de gardă și a parcurilor Castelelor. Une-ori chiar Majestatea Sa Regele își face o plăcere a urmări schimbarea gârzei fio din apropiere, pe vre-una din aleele parcurilor, fie de pe terasele Castelului.

Vara aceasta însă indispoziția din timpul din urmă a Majestății Sale a pricinuit o carecare lăncezeală cam în dispoziția înturora. Regele a fost silit a se abține dela orice oboseală astfel că afară de scurtele plimbări pe terasele Castelului nu s'a putut semnala nici o aparițiune în veri altă parte, nici la biserică nici în Inspectia garnizoanei cum se întâmplă de obicei în fiecare vară.

Din sorginte sigură află câteva detalii absolut exacte asupra stărei sănătății Majestății Sale. Se știe că în urma insuficienței de hrană provenite din dieta lactată la care fusese supus de dl dr. Noorden Majestatea Sa suferea de mari dureri de stomac. În urma sfatului D-rului Noorden fiind chemat dl dr. Holzknacht cu aparatul razelor Röntgen Majestatea Sa a fost examinat în trei rânduri: cu stomacul gol, cu mâncare lichidă și cu alte alimente. S'a constatat pe intestine puțină inflamare provenită din crize nervoase cari pricinuiău totde-odată și durerile de cari suferea Regele în ultimele zile dinaintea examenului. În urma consultului făcut s'a hotărât ca Majestatea Sa să stea două, trei săptămâni în absolută liniște, făcându-i-se masajul electric în fiecare zi și nutriindu-se numai cu alimentație lichidă într'o cantitate mai mare însă. În primele zile după consult Majestatea Sa se găsea foarte rău. Acum însă merge spre bine. Vineri săptămâna trecută s'a putut da jos din pat și a stat o jumătate oră pe terasă. Noptile le petrece bine, durerile au mai conținut și se nădăduiește că în 3-4 zile se va restabili, astfel ca Majestatea Sa și va putea relua ocupațiunile. Majestatea Sa Regina petrece mai tot timpul zilei alături de Augustul său Soț, făcându-i lecturi ușoare. Cu toată apăsarea dispoziției sufletesti, Majestatea Sa Regina continuă a primi audiențe risipind îngrijorările ce se cam răspândise peste tot.

Actualmente la Castelul Peleşor nu se află nimeni. A. S. R. Principele Moștenitor Ferdinand împreună cu micul Principe Carol se află la Sigmaringen; A. S. R. Prințesa Maria cu mica Princesă Elisabeta se află la Berlin, iar micii Principi Nicolae și Maria cu institutorii săi în insula Rügen.

RÉTAY și BENEDEK,

atelier artistic pentru obiecte bisericești

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericești, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prapori și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernaculume, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prapori trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

O știre îmbucurătoare se confirmă dela Castel. Alteța Sa Regală principesa Maria se află gravidă și fericitul eveniment se așteaptă înaintea Crăciunului. A. S. R. în așteptarea acestui eveniment nu-și va mai muta reședința la Cotroceni ci va rămâne aci la Sinaia. În luna viitoare se așteaptă aci la castel, vizita arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului ungar, — până la complectarea restabilire a Majestății Sale Regelui, nu se va lua însă, nici o dispoziție. În ziua de 30 August st. v. a avut loc la biserica sfinței mănăstiri un Te-deum oficial de întreg clerul și urmați de o paradă militară la care a asistat și casa civilă și militară a MM. LL. RR, întru comemorarea luării Griviței.

Un timp admirabil favorizează apropierea toamnei, anotimpul poetic al locului acesta pitoresc. Vremea bună fiind stabilă acum excursiile în munții Bucegi se organizează cu entuziasm.

Deși parte din vizitatori au început a părăsi Sinaia în vederea deschiderii școalelor totuși parcul continuă a fi animat.

Ieri a avut loc în parc cel din urmă concert al orchestrei de sob conducerea d-lui Gh. Dinicu, care a delectat publicul întreaga vară. De acum în parc continuă a cânta numai muzica Geniului. Jocurile de Lawn-tennis la cari iau parte cei mai desăvârșiți jucători din țară continuă cu fervor.

E un spectacol plin de interes a privi jucătorii aceștia perfecti, tinere domnișoare din înalta aristocrație, atașați străini uneori vizitatori străini, cum se întrec în dibăcia acestui plăcut joc sport.

Cavalcade frumoase trec zilnic pe Bulevard făcând partide de plăcere pe șoseana din spre Predeal ce merge pe marginea Prahovei apoi automobiliști pasionați căci aci trăsurile particulare s'au desființat aproape cu totul. În goana agitată a plimbărilor, jocurilor și sporturilor de tot felul Sinaia cu cadru-i admirabil, servește ca mijloc excelent a scoate în relief, actuala desăvârșire a femeilor, cari din toate sforțările asidue au izbutit a excela în complectarea prototipului frumuseții moderne, — grațios, fragil, ușure, flexibil, cochet și gingaș.

E o expoziție de tipuri ireproșabile, care-ți încântă privirea și-ți lasă inima rece.

Incep a îngălbeni frunzele însă și pentru că melancolia poetică a toamnei nu avantajează pe oricine, trenurile expresse pornește încărcate, străbătând Bărăganul, până la mare, la Constanța, unde valurile albastre undesc ceva mai cu „entrain“ pentru mondenele noastre care se simt rău în melancolia monotonă a toamnei.

Dela frați.

Campania electorală a românilor macedoneni. Dl N. Bațaria și-a început săptămâna trecută turneul electoral. La Veria dl Bațaria a fost primit de întreaga populație românească în frunte cu neobositul ei președinte dl Toli Hagiagogu. Dela Veria dl Bațaria s'a dus la Selia, unde aproape toată populația a ieșit afară din comună întru întâmpinarea d-sale. A fost primit cu salve de puști și cu strigăte: trăiască libertatea, patria, națiunea română. Elevii cântau »Deșteaptă-te Române« și pe fețele tuturor se putea citi veselia și satisfacția sufletească. Aici a avut loc o întrunire în biserica comunală, unde dl Bațaria, într'un discurs foarte bine documentat a dat să înțeleagă tuturor importanța schimbării situației și avantajile ce vor decurge pentru români de pe urma acestei schimbări. Cuvântarea d-lui Bațaria a produs o adâncă impresie. Mulți bătrâni în timpul când vorbea dl Bațaria plâneau de bucurie. Dela Selia dl inspector Bațaria s'a dus în comuna Xirdivad, unde de asemenea i-s'a făcut o primire și

mai entuziastă. Dela Carateria dl N. Bațaria s'a dus să viziteze toate comunele românești din Meglenia, între cari și pe românii musulmani din marea comună Nânta.

Din străinătate.

Relațiunile austro-ruse. Din prilejul întrevederii Aehrenthal-Isiwolski »Correspondența Politică« relevă faptul că cercurile politice austro-ungare vor aprecia ca un eveniment agreabil și important știrea despre întvederea dintre domni Aehrenthal și Isiwolski.

Această întvedere dă o probă vizibilă că vechea înțelegere austro-rusă nu a fost înlocuită.

Ca vecine ale Turciei, menținerea unui contact amical și unui acord de cooperare în tratarea chestiunilor respective sunt rezultatul unei logice politice. Întvederea recentă lasă a se recunoaște în mod foarte evident că de ambele părți se dorește menținerea acestei armonii căreia în toată Europa i-se atribuie o mare valoare.

»Fremdenblatt« zice că paralelismul punctului de vedere al celor două puteri față de Orient precum și faptul că recenta desfășurare a faptelor și a situației în Turcia nu este ocupată pentru rezultate definitive, trebuie să impue celor două puteri ideea că o cooperatiune armonică, precum s'a dovedit utilă în ultimii ani, este și azi chiar pentru a servi cât mai bine nu numai interesele particulare ale celor două state dar și scopul general al menținerii păcii.

Voisjul Țarului Ni-se comunică din Petersburg, că mult escontatul v. iaj al țarului în Europa, a fost în fine decis. Țarul va vizita mai întâi pe regele Eduard și în urmă pe președintele Fallieres. La Neapole unde va petrece o parte din iarnă se va întâlni probabil cu Victor-Emanuel, iar la întoarcere va vizita pe împăratul Frantz Iosef.

Declarațiile ministrului de externe sârb. D. Milovanovitch, ministrul de externe al Serbiei, a înapoiat vizita baronului Aehrenthal și a avut o întvorbire cu dânsul.

Ziarul »Die Zeit« publică un interview cu dl Milovanovitch. Ministrul Serbiei a declarat că întvederea ce a avut-o cu baronul Aehrenthal, dovedește că relațiunile dintre Serbia și Austria vor fi în totdeauna corecte și amicale.

Vorbind de mișcarea din Serbia, dl Milovanovitch a declarat că nu vede așa de tragică această afacere și a dat asigurarea că diferitele agitații ale sârbilor din Bosnia și Herțegovina nu pot contă pe sprijinul moral din partea guvernului. Ministrul a mai declarat în fine că nu știe nimic cu privire la o pretinsă propagandă a lui Stefanovitch.

Din Rusia. Astăzi vor fi discutate într'un consiliu de miniștri măsurile luate de ministrul cultelor, Schwartz, în contra profesorilor universitari din Moscova și escluderea studenților.

Rectorul Universității din Dorpat, Passek, va fi dat judecătoarei pentru atitudinea sa nedemnă în timpul turburărilor studențești.

Chestia Egiptului. În interviewul pe care cancelarul Bülow l-a acordat corespondentului ziarului »Standard«, s'a atins și chestiunea egipteană.

Bülow a asigurat pe corespondent că nu numai că Germania n'a făcut niciodată intrigi în Egipt, în paguba englezilor, dar a susținut acolo

pe Anglia ori de câte-ori i-s'a cerut aceasta. Vernon Harcourt, vordind cu fiul lui Bismarck, i-a spus că Anglia e recunoscătoare lui Bismarck bătrânul pentru politica leală a Germaniei în Egipt. Martor despre aceasta e M. S. Regele Carol al României.

Conflictul turco-bulgar. După zările turce, marele vizir și ministrul afacerilor streine respunzând demersurilor făcute de către agentul diplomatic bulgar pentru faptul că nu a fost invitat la prânzul diplomatic, au declarat că Bulgaria fiind vasala Turciei, cele două guverne din punctul de vedere politic nu fac de cât unul. Prin urmare, agentul bulgar nu poate asista la prânzul reprezentanților streini.

După unele ziare, ministerul afacerilor streine bulgar a declarat comisariatului turc din Sofia că neinvitarea lui Geșow ar putea avea de rezultat ruperea relațiilor.

Demersurilor lui Geșow pe lângă câțiva ambasadori de aci au ramas fără rezultat.

Toată presa turcă aprobă atitudinea Porței și consideră incidentul ca lipsit de importanță.

O decorație a libertății pentru monarhi. Sultantul a proiectat să întemeieze un ordin al libertății, care va fi acordat numai suveranilor Europei și cari va fi remisă șefilor de stat de către un ambasador special.

Asupra recunoașterii lui Muley-Hafid. Din Berlin să vestește: D. Cambon ambasadorul Franței și însărcinatul de afaceri al Spaniei au remis azi la prânz la ministrul afacerilor străine, substitutului secretar de stat, nota identică asupra chestiunii recunoașterii lui Muley-Hafid.

Contramandarea congresului studențesc din Iași.

Dl Al. Spineanu, președ. »Uniunii studenților« din România, explică într'o scrisoare deschisă, trimisă ziarelor, motivele pentru cari societățile autorizate studențești nu pot lua parte la organizarea congresului dela Iași. Lipsa unei acțiuni comune și asidui, zice dl Spineanu, pe vremea vacanței; absoluta nepregătire în fața unui program așa de pretențios; divergența de opinii asupra acestui program; apoi infricosarea unei manifestații de stradă, căci în Iași e multă însuflețire și o chestiune antisemită nu poate lipsi, după cum unei asemenea chestiuni nu poate lipsi un joc politic; lipsa pe de altă parte a studențimeii din mijlocul societăților lor, făcând ca majoritatea societăților autorizate să nu și ia răspunderea congresului în fața autorităților școlare. Evident că în asemenea împrejurări, dl ministrul al cultelor nu putea să primească președinția congresului. Ar fi temeinic lucru ca cea mai înaltă autoritate școlară să prezideze un congres cultural studențesc, când studențimea ar prezintă destule garanții de seriositate și când un asemenea congres n'ar fi făcut în pripă și n'ar fi — cum este acesta — vădit, tendențios și militant. Un congres, care să spele rușinea congreselor de până acum și care să fie demn de studentul român, este de dorit, dar el trebuia să fie mai din vreme și mai serios chibzuit.

De altă parte primim știrea că după lungi debateri comitetul organizator a luat hotărârea de-a contramanda congresul studențesc. Iată textul motivării luat în proces verbal:

Luând cunoștință: 1. De comunicările făcute de delegații noștri d. n. Eduard D. Lăzărescu și G. V. Măcărescu, trimiși la București pentru a se

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimite desemnuri porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

plator de firme de embleme de biserică și auritor,
Marosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschizat

informa de hotărârile colegilor noștri din capitală în privința congresului, comunicări cari ne îndrăgesc a crede, că e o lipsă desăvârșită de înțelegere între studenți bucureșteni, cari n'au putut cădea de acord nici asupra delegațiilor, cari ar urma să ia cuvântul, nici asupra modului de a fi reprezentată la acest congres. 2. De nesiguranta participării în număr suficient a studenților de dincolo. De hotărârea primăriei de Iași și a autorităților de a da concursul pentru primirea și găzduirea congresiștilor numai în caz când ar fi dovezi sigure de seriozitate și reușită. Convingându-ne, că este cu neputință așa cum stau lucrurile și cu actuala stare de spirite de a ține un congres pur cultural și național cum era decizia din primul moment.

Hotărîm: Contramandarea congresului, rămânând cu reluarea ideii unui congres să se facă atunci când împrejurările vor fi mai favorabile și mai cu seamă va fi timp suficient pentru o bună și înțeleaptă organizată.

NOUTĂȚI.

ARAD, 17 Septembrie n. 1908.

Alegerea patriarhului de Carlovăț.

Partidul sârbilor radicali a ținut ieri noapte o conferință neobișnuit de agitată. Aversiunea față de candidatul guvernului, administratorul Bogdanovici a izbucnit pe față și partidul radical, care pare că va sprijini în schimb un anumit favorabil candidatului, s'a declarat împotriva cu 17 contra 16 voturi. O parte dintre membrii, între ei Iașa Tomici, Dumitru Musitzky și Gh. Krasoljevici, a fost pentru cultivarea banelor relații cu guvernul ungurese, dela care ei speră mult bine. Cei de părerea asta au fost sârbii din Ungaria, până când sârbii din Croația au vorbit cu înverșunare împotriva tendințelor subversive ale guvernului ale căror paratone intenționează să fie coada de topor Bogdanovici. Acești din urmă au învins cu majoritate de un vot. E interesant a se ști, că majoritatea de un vot înseamnă totalitatea voturilor, căci decizia majorității i-se va conforma la alegerea întreg partidul. Radicalii au mai hotărât să trimită o deputație la ministrii Kossuth și Wekerle, cu imputernicirea să intre în tratative cerând excluderea lui Bogdanovici din șirul fitorilor candidați. Membrii acestei deputații vor fi Ștefan Mihaleic și Zorco Miladinovici, iar nu Tomici și Musitzky.

Sârbii mai au afară de Bogdanovici doi episcopi cunoscuți de limba ungurească, pe Letici din Timișoara și Șevici din Neoplanta. Episcopul Letici e însă numai de 35 ani, o etate prea fragedă pentru demnitatea de patriarh. Sârbii independenți sunt măhnii de ținuta șovăelnică din zilele trecute a radicalilor și foarte porniți împotriva lor, astfel că e teamă să nu i-se ușureze cumva guvernului sarcina de a le impune pe omul său.

Alegere de protopop. Din Vașcău primim știrea prin telefon, că părintele De-seanu a fost ales protopopul aceluia tract.

Sistemul de un copil între români. În comuna Chisindia (com. Aradului), în urma unui denunț procurorul a făcut mai multe arestări căci s'a constatat că în multe familii de țărani români s'ar fi încubat păcătosul sistem de un copil. Părinții ar fi împiedicat nașterea copiilor prin avorturi provocate în mod artificial. Să spună că până acum s'ar fi descoperit 16 cazuri de avorturi criminale. Cercetările urmează. Părinții păcătoși vor fi dați, precum merita, judecării și își vor lua pedeapsa pentru scârboasa lor crimă.

Jertfele manevrelor. Manevrelor din acest an au avut multe și mari jertfe. Acuma se anunță, că la manevrele dela Lipova în urma unui marș forțat, 7 soldați sunt morți, iar 143 s'au aflat greu bolnavi. Dintre cei morți 4 erau rezervați chemați pe 13 zile concentrați și pe cari îi jlesc acasă soțiile și copiii lor, iar 3 în serviciu activ.

Acesta a fost rezultatul manevrelor corpului al 7-lea de armată. În urma celor întâmplate 3 generali au fost imediat pensionați.

Pentru agitație. — Citim în „Telegraful Rom.” — Invățătorul confesional român Gavril Gerdan din B-hor a fost dat în judecată din partea inspectorului de școale, pe motivul, că a folosit în școală manuale oprite pentru cuprinsul lor agitatoric. Judecătoria a pedepsit pe bietul învățător, — care s'a apărat cu aceea, că cărțile sunt aprobate și recomandate de consistorul său, — cu o amendă de 30 coroane.

Procesul »Gazetei« azi s'a pertractat înaintea curții cu jurați din Târgul-Murășului procesul ce s'a intentat »Gazetei«, pentru reproducerea cunoscutei scrisori a fruntașilor cehi adresată lui Björnson în afacerea persecuțiunii slovacilor din Ungaria și publicată de aceasta sub titlul »Opresiunea maghiară« în revista franceză »Courier Européen«. Acuzatul Ioan Spuderca va fi apărat de dnl Dr. Cassiu Maniu, avocat în Cluj.

Călătoria suveranilor Spaniei. Ministrul de externe spaniol confirmă că suveranii vor pleca la sfârșitul lunii din țară mergând la München, Dresda și Budapesta. Suveranii vor sta 2 săptămâni în Austro-Ungaria. Lipsa regelui din Spania va fi în total de o lună. Ministrul de externe va însoți pe suverani dar se va întoarce imediat după vizitele oficiale.

Corteșii d lui Apponyi. Pethes Pál, notarul public din Jászapati a fost arestat pentru că a defraudat 4000 de coroane. Despre acest „domn” trebuie să se știe că fiind președinte la alegerea dela Jászberény — sub ministrul Báuffy — a avut meritul să scoată pe Apponyi deputat prin uneltirile și manoperile electorale cunoscute la noi în Ungaria. Dl Apponyi, purificatorul vieții publice ungarești a răsplătit fără întârziere serviciile corteșilor săi. Așa, președintele partidului său din Jászberény, a fost numit notar public, iar preotul, care l-a găzduit la alegeri a fost numit canonic, etc. Toate într-o măsură nouă și curățirea de moravuri a coaliției.

La școala normală din Gherla au fost numiți următorii noi profesori d-nii: *Eugen Széles* (limba română și maghiară) și *Vasile Botha* (geografie, istorie, germană) ambii absolvenți ai facultății filosofice dela universitatea din Cluj, *Hermin Szilasi* (matematică, fizică, chimie și gimnastică), abs. al facultății filosofice din Pesta și *Drd. Ioan Șanta* (română, desena și calligrafie) abs. al facultății teologice dela univ. din Pesta. Sperăm că activitatea noilor profesori — serie „Gaz. Tr.” — va fi în contradicție cu numele familiar — care însă nu împoartă! În această speranță le dorim succese bogate pe cariera nouă! Noi însă nu putem fi atât de optimiști câtă vreme vedem că printre noii profesori sunt și oameni (am numit pe Eugen Széles) cari s'au pregătit pe noua lor chemare în redacția „Ungariei” din Cluj.

Venitul lui Harden. Un ziar din Berlin a făcut șoceteala că cunoscutul publicist Maximilian Harden, proprietarul și directorul revistei „Zukunft”, are un venit curat de 312 mii mărci anual. Harden, de altmintearea, nu face nici un secret din faptul că el are cele mai mari venituri dintre toți scriitorii germani.

Un omagiu. Sub acest titlu, celebrul romancier francez Anatole France scrie următoarele cu ocazia celei de a 80-a aniversare a lui Leo Tolstoi:

„Să salutăm în Tolstoi cea mai augustă și cea mai mare gândire care se ridică azi deasupra omenirii.

„Romancier epic, Tolstoi este măestrul nostru, al tuturor, în ce privește observarea ființelor atât în manifestările externe ale naturii lor, cât și în ceea ce păstrează ascuns în ele; el e măestrul nostru prin abundența puterii de creațiune de care e animată opera sa; el e măestrul nostru prin alegerea fără greș a circumstanțelor cari pot comunica cititorului sentimentul vieții în nesfârșita sa complexitate. Și seme-nele genului său se găsește în operele din fiecare perioadă a activității sale.

„Tolstoi nu mai apare ca un exemplu fără păreche de nobleță intelectuală, de curaj și de generositate. Cu o liniște eroică, cu o blândețe teribilă, a denunțat crimele unei societăți care nu cere legilor decât consacarea nedreptăților și violențelor sale. Prin aceasta el e cel mai bun între cei mai buni.

„Și atunci când mai puțin curății la suflet, nu vom găsi ca el, în simplitatea spiritului și în resemnare, vindecarea tuturor durerilor omenești când ne vom îndrepta pentru a propovădui puțină dreptate spre brutalele cetăți industriale ale veacului nostru de aramă, vom duce cu noi, în sufletul nostru, icoana marelui Pan evangelic și patriarhal dela Iasnaia Poliana, a acestui nou semi-zeu al câmpiilor și al pădurilor”. „Ceea ce Grecia antică a conceput și realizat prin concursul cetățitor și progresul veacurilor: un Homer, natura realizează dintr'odată pentru Rusia creând pe Tolstoi, Tolstoi, sufletul și vocea unui popor imens, fluviul de unde vor bea, dealungul veacurilor, copiii, oamenilor și acei cari au în grijă sufletele oamenilor”.

Spalma marinarii. De ani de zile se vorbește despre un așa zis șarpe de mare, pe care marinarii l-au întâlnit de atâtea-ori în cursul lungilor călătorii dar de care nimeni încă nu s'a putut apropia pentru a ne spune care fi este forma și mărimea aproximativă. De data asta se crede că faimosul șarpe de mare a fost omorât pe țărmurile Englierei de către doi pescari. În urma telegramei care anunță acest eveniment o ceată de fotografi și de ziariști au pornit la fața locului pentru a vedea cum se prezintă acest faimos monștru marin.

Accidentul dirijabilului rus. Balonul dirijabil al ministerului de război, a suferit un accident. În timpul unei ascensiuni, s'a rupt pânzele balonului, iar alta a fost smulșă de vânt din mâinile soldaților, așa că balonul care nu era încă gata de ascensiune, s'a ridicat în aer împreună cu căpitanul de stat-major, Csakowski și doi soldați.

Balonul se cieni în drum de o fabrică, suferind stricăciuni. Cu toate acestea își continuă drumul și se facurea în firele de telegraf, de unde abia putură să se scoboare ceice se aflau în el.

x Leac sigur împotriva boalei de porci, prețului unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute r-mul cel mai bun materia pentru i l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se ațătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistriu în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseana de păr Neril. După o întrebuințare imprimată părului cea mai frumoasă culoare originală. bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacii de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály,** drogherie, Târgul-Murășului (Marosvásárhely, Székényi-tér).

x Atât la redacție cât și la administrație primim nenumărate scrisori, în care ni-se face întrebarea că unde s'ar afla vre-un izvor de procurare a tot felul de obiecte bisericesti demne de încredere.

Atragem deci atențiunea onoratei preoțimi, precum și a tuturor cari ar dori să procure ornate bisericesti (odășdii), prapori, cruci, statui sau ori ce alte obiecte bisericesti pe seama bisericilor, capelelor ori reuniunilor de înmormântare, că acest izvor demn de toată încrederea și de prețurile cele mai favorabile din țară, e firma **Réttay și Benedek** din Budapesta, Váci u. 55.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cristale 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

x În orice familie se poate procura cea mai mare bucurie prin gramofonele lui Tóth József, căci sunt cele mai perfecte dintre toate gramofonele. Plăcile de gramofone ale lui Tóth reproduc tonurile curate și au cel mai mare reper-toar. Facem pe toți atenți, cari își găsese bucuria în gramofone, să nu se lase precumpăniți a-și cumpăra alte gramofone fără folos, ci să și-l procure în marea prăvălie a lui Tóth József în Segedin, Könyök utca.

x În atențiunea tuturor familiilor cari doresc să-și procure pian le recomandăm firma Triska I. din Cluj (Kolozsvár), căci nicăiri în țară nu se găsesc pian de fabricație atât de bună și atât de frumoase și ieftine ca în marea această firme.

Economie.

Din câmpul cooperăției. În București, s'a înființat o casă de comision a cooperativelor sătești în scopul de a încuraja mișcarea cooperativă din întreaga țară.

— Situația societăților înscrise în „Uniunea cooperativelor din Romani”, pe ziua de 30 Iunie 1908, este următoarea:

33 bănci populare aderente, cu un capital social vărsat de 576.068 lei 07, la 30 Iunie a. c., depuneri spre fructificare 146.780 lei 70; totalul împrumuturilor a fost de 915 mii 687 lei 05, iar membri au fost în număr total de 5648.

Magazine de consum, au fost în număr de 5, cu un capital social vărsat de 22.625 lei 31, mărfuri în depozit de 52.252 lei 53, totalul vânzărilor fiind de 39.928 lei 62, iar numărul membrilor de 185.

Să se noteze că în „Uniune” nu sunt înscrise încă toate cooperativele din acel județ.

Budapesta, 17 Septembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22-58	22-60
Săcară pe Oct.	18-06	18-62
Cucuruz pe Mai	14-60	14-62
Ovăș pe Oct.	16-06	16-08

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou		22 K.		60—23 K.		70 fl.	
De Tisa	— — — —	22	>	40—23	>	30	>
Din comitatul Albei	— — — —	22	>	40—23	>	30	>
De Pesta	— — — —	22	>	40—23	>	30	>
Bănățenesc	— — — —	22	>	60—23	>	60	>
De Bacica	— — — —	22	>	60—23	>	50	>
Săcară	— — — —	18	>	70—18	>	85	>
Orz de nutreț, cvalit. I.	15	>	75—15	>	90	>	
de cvalitatea II.	15	>	40—15	>	65	>	
Ovăș de I.	16	>	40—16	>	65	>	
de II.	15	>	80—16	>	30	>	

Concert, petreceri.

„Reuniunea de ceteră și cântări” din Dalboșeț invită la Concertul împreună cu teatru și joc, ce-l vor aranja la 8/21 Septembrie a. c. (în ziua de sf. Maria-Mică) în sala dlui Vasile Pecină. Începutul la 8 ore seara.

Felurimi.

Rusia subpământeană. Publicațiile revoluționare rusești, cari se mutaseră mai toate în Rusia, încep iarăși a ieși în străinătate. Așa, nr. 7 din „Bilcie” (Trecutul), a ieșit la Paris și nu la Petersburg, ca până acum. Intre colaboratori se află: Iegor Zozonof, care a aruncat bomba ucigătoare asupra lui Plehve, și scrie din Atacri, în ținutul Iacutscului, că Calaiet a luat parte la atentatul în privința lui Plehve. Acest Calaiet e omoritorul marelui principe Serghie. Din hârțile rămase dela moartea lui Th. Iurovski, în temnița Schlüsselburg, după 16 ani de închisoare, aflăm cum a isbutit să prade visteria de un milion de ruble în folosul casei revoluționare în 1879. Bakai, care a fost un an în slujba poliției și anume la citirea scrisorilor bănuite, dă amănunte interesante despre cabinetele negre și că poliția citește toate scrisorile cifrate. Dacă nu pot afla cheea, o compără, căci trădători se află destui în rândurile revoluționaților.

Și din memoriile răposatului Gherșuni, publicate în „Tribune russe” în Paris, se povestește despre trădători și în deosebi de Grigorief și Caciura.

În mâinile poliției a căzut, nici el singur nu-și dă seama cum, deci iarăși prin trădare. Gherșuni arată că în ziua când Balmașef a ucis pe Sipiaghin, altul cineva era să uciză pe Pobiedonosțef, dacă un lucru de nimica nu strica planul. Gherșuni dă amănunte foarte însemnate despre închisoarea Schlüsselburg în care a stat, unde, dela 1884 până la 1905, au stat 68 de închiși,

din cari pe 13 i-au executat acolo, 7 s'au ucis singuri, 4 au înnebunit; 15 au murit de oștișă ori scorbut, 5, între cari Gherșuni, au ajuns în Siberia, după desființarea acelei temniți.

Cel mai nou succes al sistemului Opre...

Recunoștință dlui Dr. Opre.

Scrisoarea de mai jos e o mărturie elocventă despre succesele crescânde ale curei dlui dr. Opre din Arad. Iată ce i-se scrie dlui Opre: Stimate domnule Dr.! Îmi împlinesc o datorie plăcută, mulțumindu-Vă și pe aceasta cale de marinimositatea ce-ați dovedit-o față de mine.

Am venit la Arad din Jidovin, comitatul Caraș-Severin. *Trei ani de zile am fost greu bolnav, toate mă dureau. Capul, lăturea dreaptă, simțiam junghiuri în piept și în spate. Eram încontinuu bolnav de stomac, mă dărea și piciorul drept reumatic, respirația îmi era grea. Noaptea asudam tare și nu puteam să dorm, de și eram obosit și zdrobit de munca de peste zi. N'aveam nici odihnă nici somn. Sufeream așa de mult de insomnie, încât dimineața când mă sculam eram mai obosit decât la culcare. Ca să mă scap de boală am consultat mai mulți medici. Am întrebuințat tot felul de medicamente, dar fără rezultat. La sfatul medicului meu am fost și la băile Lukács și Mehadia. Mirosul sulfuric (pucoasă) al acestor băi m'a amețit, iar căldura mare a băilor ce trebuia să iau mi-a agravat boala. Așa m'am chinuit trei ani de zile. Credeam că pentru mine nu mai este pe lumea asta însănătoșare. În astfel de stare eram când am cetit într'un ziar din Arad despre efectele miraculoase ale sistemului de intrămare al dlui Dr. Înainte cu un an și jumătate am venit la Arad. Cercetând pe dl Dr. i-am cerut sfatul ce să fac. Dl dr. desigur fiind ocupat cu afacerile și ocupațiunile sale, a isprăvit iute cu mine. Cuvintele i au fost măsurate și scurte, dar adevărul sincer ce se cuprindea în ele mi-s'a imprimat atât de adânc în suflet, încât din acel moment începând toate nădejzile mi-le-am pus în dl Dr.*

Timp de un an și jumătate am căutat mijloacele necesare pentru a putea veni aici. De atunci boala mi s'a făcut cel puțin încă odată mai gravă. Sosind și vorbind cu mai mulți domni despre dreptatea cauzei lui Opre ei s'au dus în rățacire. Am fost nevoit deci să ascult de experiența și convingerile mele prorii. Punând toată nădejdea mea în viitor în dl doctor, am început să urmez cu sfială metoda lui de întărire. Mărturisesc că metoda lui a avut din capul locului un efect atât de bun și plăcut, de pare că aș fi ținut în mâni și aș fi văzut cu ochii firul fericirii și sântății mele viitoare. *M'a cuprins o senzație plăcută și liniștită. Am căpatat somn liniștit. Stomacul mi-s'a aranjat. În șase săptămâni am renăscut și m'am călit. Acum întors în satul meu îndepărtat, primiți, vă rog, mulțumitele mele pentru excelențul dv. metod și pentru bunavoința ce mi-ați arătat. Vă rog în fine să răspândiți prețiosul dvoastră metod în cercuri cât mai largi.*

Binecuvântările lui merită să fie cunoscute în fața lumii întregi și a tuturor popoarelor.

Jidovin, 1908, 19 August.

Cu stimă
Gh. Bălceanu, învățător.

Poșta Administrației.

Nica Tripa lui George, Cuvin. Am primit 6 cor. ca abonament până la 31 Decembrie 1909.

Iosif Cinciu recte Buică, Mircovaț. Greșala sau aflat, abonamentul e plătit până la 1 Iulie 1908.

Dumitru Nanu, Dorna Vatra. Am primit 15 30 ca abonament pe semestrul II 1908 și pentru „Iobagia”.

Nicolae Secoșian, Liget. Abonamentul D-voastră este achitat până la 1 Octombrie 1908.

Vasilie Cărăbaș, Monostor. Am primit 2 cor ca abonament până la finea anului 1908.

Iuliu Cicală, Toracul-mare. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1908.

Ioanes Vlad, Hunedoara. Am primit 4 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Ioan Crâșnic, Glimboca. Am primit 6 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1908.

Petru Hărdălan tinăr Șomoșoșeș. Am primit 4 cor. ca abonament pe 1908.

Nicolae Luchiciu, Biniș. Am primit 1 cor. ca abonament pe Ort. III 1908.

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Nichin.

Anemia.

Pentru combaterea ei între bunătați Emulsiunea SCOTT, care îmbogățește sângele și face carnea trupului puternică și sănătoasă

Emulsiunea lui SCOTT

e deopotrivă de salutară pentru tineri și pentru bătrâni. Progresele ce veți face vă vor surprinde și satisface

Încercați

și vă veți încredința, după cum s'au încredințat multe mii în timp de 32 de ani.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fl.

De vânzare în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a să luă seamă la marca metodei SCOTT — care este pescarul.

Un candidat de avocat

cu praxă bună,

află aplicare cu 1 Octombrie 1908 în cancelaria avocatului Dr. OCTAVIAN VASU din Făgăraș cu condițiuni favorabile.

Un candidat de avocat

cu praxă

află aplicare în cancelaria avocatului Dr. VASILE AVRAMESCU, M.-Radna. Reflectanții să se adreseze lui.

Anunț.

Din prilejul ocupării postului meu de medic veterinar

cercual în ARAD, am onoare a aduce la cunoștința p. st. public, că totodată îmi încep și practica privată de medic veterinar.

Vindec și animalele bolnave cari se aduc la locuința mea.

Timpul de consultație în toată ziua dela orele 6—8 dimineața și dela orele 2—3 după am.

ARAD, strada Florian Nrul 9.
(Lângă turnul serviciului de apă).

Cu stimă:

Rákóczy József
medic veterinar cercual.

Farmacia „Regina Elisabeta”

laborator medical și cosmetic

Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental sau gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscut sub numele „Elisabeta”.

Cremă de față „Elisabeta” — de zi și de seară — redă feței fraginimea tineretii, împiedică formarea creștelor, face să dispară imediat piatrurile, petele de față și tot felul de necurătenți ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de crea „Elisabeta”, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumsetii, efect sigur. Prețul 1 cor. și fl.

Spirit de păr „Elisabeta” după o folosire de câteva zile împiedică formarea mătreaței, întărește rădăcinile bolnave ale părului. Prețul 1 cor. 60 fl.

„Buzodol” contra suzării picioarelor și a mâinilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul depozit la fabricantul. Comandele din provincie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se scotește împachetarea și portul.

Lemle József, farmacist

„ARDELEANA“, institut de credit și economii în Orăștie (Szászváros).

Caută

Un candidat de avocat

cu praxă bună
pe 1 Octomvrie a. c.

Reflectanții suot rugați a se adresa direcției până la 26 Septembrie a. c.

Direcțiunea.

ADOLF HANECKER

DEPOZIT DE CAFEA DIN FIUME. ::
Timișoara, (suburbiul Iozefin).

Piața Scudier Nr. 7.

Oferă franco pentru orice stațiune poștală cu ramburs:

1 kgr. Rio	f. 1.20
1 » Domingo mărgea	f. 1.30
1 » Cuba	f. 1.40
1 » Mexico	f. 1.50
1 » Java	f. 1.60
1 » Mocca	f. 1.60

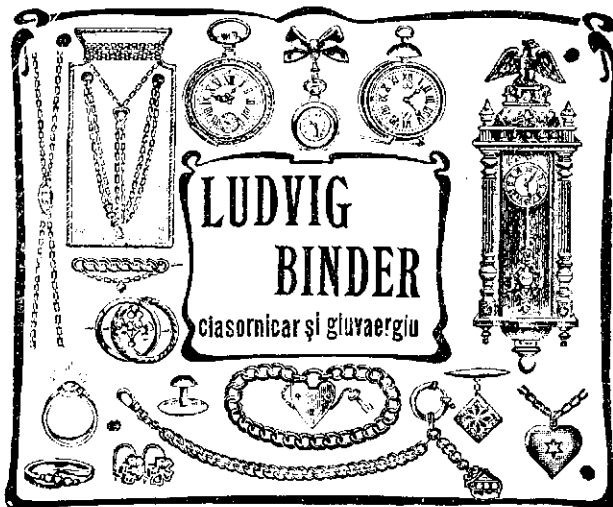
Pentru înleznirea distribuției cafenii să trimite și în pachete de câte 1 kgr. și de câte jumătate de kgr.

AVIZ.
In comuna Pauliș lângă stațiunea motorului este de închiriat

O casă cu grădină,
informațiuni mai de aproape dă **DIMITRIE BOȘNEACU**, tutor orfanal.

Cea mai eftină sursă de cumpărat!

Mediaș-Medgyes

— Piața târgului. (Markt plaz Nr. 8). —

Depozit bogat de tot felul de ciasornice de buzunar de aur, argint, metal și nickel. Atricle optice de aur și argint. Ochelari și zvikeri de argint de China, patentate prin lege.

:: **Reparaturi solide și eftine.** ::

VIN de vânzare.

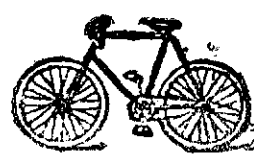
În Arăneag se află de vânzare vin alb Mustafar vre-o 2000 Hl. — Adresa:

VASILIE BAGIGIU

A ranyág. up. Drauc.

Corespondența în limba română.

In lumea întreagă cele mai bune mașini de cusut și biciclete Dürkopp,

precum și cele mai bune mașini economice le transportăm cu plătiri în rate mici lunare sau trei lunare. In care comună vom avea cel puțin 6 cumperători, acolo croitul și cusutul femeesc în cursuri de 30 de zile îl dăm gratuit, cumpărătorii vor fi instruiți pe deplin.

Corespondență în limba română.
La dorință trimitem carte de prețuri.

Fischer Gyula és fia,
Maros-Vásárhely.

CATALOGUL

cărților apărute și aflătoare de vânzare la tipografia diecezană din ARAD.

Cărți școlare.

1. Istorioare morale de Dr. Petru Barbu, ediția III. —30
2. Istorioare biblice de Dr. Petru Barbu, ediția VII. —30
3. Istorioare binlice de Nicolae Crișmariu, ediția I. —40
4. Istorioare biblice de David Voniga, ed. I. —50
5. Istorioare biblice de Petru Popa, ed. I. —45
6. Istorioare bisericesti de Dr. P. Barbu, ediția V. —30
7. Istorioare bisericesti de Nicolae Crișmariu ediția I. —40
8. Catehizm de Dr. Petru Barbu, ediția V. —40
9. Catehizm de Nicolae Crișmariu, ediția I. —40
10. Micul catehizm de Ioan Tuducescu, I. —40
11. Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția VI. Intrat spre aprobare sub Nr. minist. 94748/1908. —40
12. Abc-dar scris pe baza metodului sunetelor vii de Iuliu Vuia, ed. III. Aprobat prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —40
13. Abc-dar scris pe baza metodului cuvintelor normale de Iuliu Vuia. Aprobat prin rezoluț. minister. Nr. 51049/908. —40
14. Instrucțiune pentru Abc-darul după metoda sunetelor vii de I. Vuia, ediț. II. —80
15. Carte de cetire pentru clasa doua de I. Vuia, ediția I. Aprobată prin rezoluțiunea ministerială Nr. 89230/908. —36
16. A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția IV. Intrat spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —40
17. A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții ediția II. Intrat spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —60
18. A patra carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții, ediția I. Intrat spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —60
19. Carte de cetire pentru clasele 3—4 de I. Vuia ediția II. Aprobată prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —50
20. Carte de cetire pentru clasele 5—6 de I.

- Vuia ediția I. Aprobată prin rezoluțiunea ministerială sub Nr. 51049/908. —60
21. Carte de cetire pentru clasele 5—6 de Iosif Moldovan și consoții ed I. Intrat spre aprob. sub Nr. minist. 94787/908. 1—
22. Curs practic de limba română de Iul. Vuia ediția III. Aprobat prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —60
23. Gramatica română de I. Groșorean. I. —40
24. Curs practic de Istoria literaturii române, de Iosif Stanca ediția I. —40
25. Exercițiu intuitive române-maghiare de Ioan Vancu, ediția I. —50
26. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 1—3 de I. Vuia ediț. IV. Aprobat prin rez. minister. Nr. 28419/908. —50
27. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 4—6 de I. Vuia ediț. III. Aprobat prin rez. minister. Nr. 28419/907. —50
28. Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea I, ediția II. Intrată spre aprobare sub Nr. ministerial 94787/908. —50
29. Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan partea II ediția I. Intrată spre aprobare sub Nr. ministerială 94787/908. —50
30. Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, 4 de I. Vuia ediția II Aprobat prin rez. minister. Nr. 51049/908. —60
31. Curs practic de aritmetică și Geometrie pentru clasele 5—6 de I. Vuia ediția I. Aprobat prin rezoluțiunea ministerială Nr. 51049/908. —36
32. Geografia și constituția pentru clasele 3, 4, 5, 6 de R. Vuia ediția IV. E sub aprobare ministerială. —60
33. Geografia ungariei de I. Stanca ed. I. —30
34. Geografia comitatului Arad de D. Medrea ediția I. —70
35. Istoria Ungariei de Iuliu Vuia ediția II. E sub aprobare ministerială. —40
36. Istoria naturală de Iuliu Vuia ediția II. Aprobată prin rezoluțiunea ministerială Nr. 2384/904. —60
37. Istoria Naturală de Ioan Tuducescu, I. —40

38. Economia rațională de I. Vuia ediț. I. Aprobată p rez. minist. Nr. 51049/908. —56
 39. Curs practic de Fizică și chemie de I. Vuia ediția I. E sub aprobare minist. —50
 40. Din Liturgica bisericeii ortodoxe rom. —70
 41. Carte de învățatură de I. Vuia. Aprobată prin rezoluț. minist. Nr. 41409/903. 1-50
 42. Manual de gimnastică de Ioan Prodan. —60
 43. Rugăciunile școlarilor, cântări bisericesti ediția IV. —50
 44. Prelegeri metodice din Istorioare biblice de N. Crișmariu, prețul. 3—
- La comande până la 100 C. se dă 10%o rabat; iar la comande mai mari 20%o.**

Diverse.

„Anuarul școlar“ conține următoarele formule: a) Ziuarul de primire. b) Ziuar de progres și absenții. c) Ziuar de progres. d) Ziuarul evenimentelor anuale. e) Ziuar de vizitațiune. f) evidența ordinațiunilor. g) Consemnarea manualolor folosite. Rapoartele lunare pentru 10 luni și rapoartele pentru absenții (Mulasztási kimutatás). în fine date statistice sumare. Acest anuar e compus pe baza modelelor dela stat însă în două limbi paralel, o față adecă în limba maghiară și ceialaltă în limba română. Prețul unui exemplar (compactat) pentru 80 școlari 5 cor.; pentru 120 = 6 cor.; pentru 160 = 7 cor.

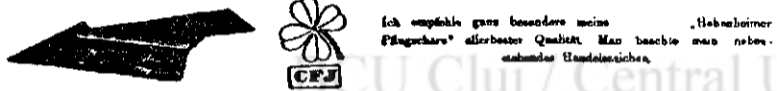
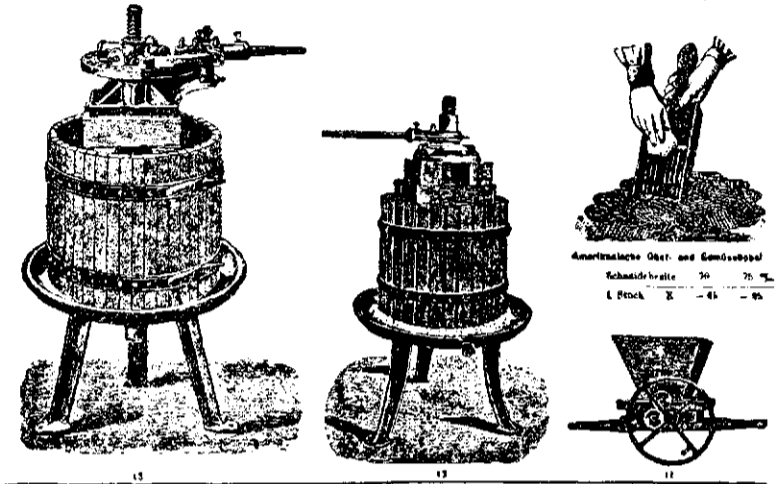
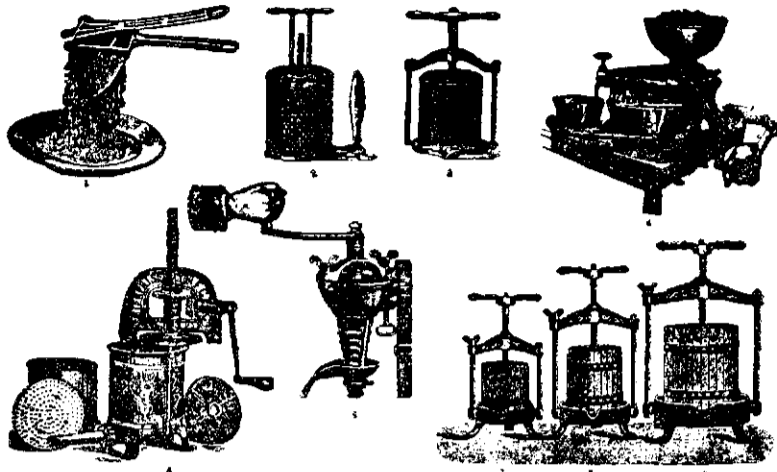
Articolul de lege XXVII din anul 1907. despre relațiunile de drept ale școalelor populare elementare nesustinite de stat și despre competențele învățătorilor comunali și confesionali împreună cu Indrumarea ministrului de culte și instrucțiune publică către comisioanele administrative, referitoare la executarea acestei legi. Prețul 2 cor.

Tipărituri necesare învățătorilor precum: »Protocol de dotațiune», »Evidența plătirii salarelor învățătorilor» și tipăriturile de »Inștiințare către inspectorii școlari» conform §. 10 din instrucțiunea ministerială referitor la salarele învățătoresți și în fine tipăriturile act de dotațiune (díjlevél). Pentru o școală se recer în total circa 25 coale. — Prețul 2 cor. cu porto cu tot.

CAROL F. JICKELI

SBIIU ȘI ALBA IULIA

Depozitul cel mai bogat de:

Ich empfehle ganz besonders meine „Hobelnäher“
Pflanzmaschinen allerbesten Qualität. Man beachte mein neues
automatisches Handmaschinen.

TRISKA J.

Primul depozit de pianouri din tot Ardealul.
Kolozsvar (Cluj)
Sétatér utca Nr. 10
Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și din străinătate precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repare repede, prompt și estin cu mijloace moderne.
Pianouri cu chirii ieftine.

JOSEF ROUBISCHEK, sculptor.

NAGYSZEBEN, BURGERGASSE NR. 36.

Cel mai mare și mai frumos atelier din Transilvania.
IȘI RECOMANDA:

Monumentele 300 de bucăți și pietrele de mormânt din piatră compactă de nisip dela 10 până la 200 cor.
Din diferite specii de marmoră, dela 60 până la 500 coroane.

Asemenea din granit sur-albastru de Silezia, granit negru închis de Svedia, de Syenit de Saxonia și Bohemia și Labrador de Norvegia dela 180 până la 1800 cor. bucata.

Execuții curate și prețuri moderate.
In depozit pietre cisălate prima calitate întoate dimensiunile.

DIENER PÁL FÜLÖP

Cea dintâiu magazie de covoare și postavuri de mobilă în comitatul Torontal.

Am onoare a aduce la cunoștința pr. stim. public cumpărător din loc și provincă, că cu ziua de azi am deschis

o prăvălie de specialități de covoare în Timișoara

Belváros, palatul societății «Első Magyar Általános Biztosító Társaság», strada Jenő herceg Nr. 7. partea de cătră strada Mercy.

Articlii mei sunt fabricați de fabrica »Első magy. torontali szőnyeg- és butorszövetgyár« din Beciche-recul mare, și atât în privința calității lor, cât și în ce privește execuția modernă artistică, satisfac chiar și pretențiile cele mai gingașe. In magazia mea se află permanent, în felurite calități și execuție covoare Smyrna lucrate cu mâna, covoare pentru saloane, refectorii, odăi de dormit și antișambre, covoare de pus înaintea patului.

Covoare Tournay de toate mărimile și modelurile, lucrate numai din lână.

Covoare pentru trepte, covoare modelate de catifea pentru padimente întregi.

Mare asortiment de covoare de sfori calitățile Hungaria, Olanda și Eiderninster, mare asortiment de vestitele covoare de Torontál Tyilim foarte potrivite pentru odăile bărbaților și fumatorii acești articlii de economie de casă se află și ca covoare de sofa, fețe de masă, fețe de pat, perdele, lamberquin și covoare de perete.

Primesc aranjarea de locuințe domnești și cancelării, după planuri felurite, potrivit culorilor mobilei și prețurilor.

Când recomand în atențiunea p. st. public cumpărător prăvălia mea de specialități de covoare, mai amintesc, că bransa aceasta, ca unul care am fost mulți ani șeful de birou al amintitei fabrici, o pricep deplin și astfel sunt în poziția de a satisface pretențiile p. st. public în toate privințele

Rugându-vă de sprijin și asigurându-vă de serviciul cel mai punctual și solid

sunt cu deosebită stimă:

Diener Pál Fülöp.